

آموزه های سرمایه گذاری

معاونت آموزش و کارآفرینی جهاددانشگاهی استان زنجان

دوره های ضمن خدمت کارکنان شهرداری

تحلیل حساسیت ریسک (بخش اول)

تحلیل حساسیت یکی از تکنیک‌های کلیدی برای ارزیابی ریسک در تحلیل بنیادی شرکت‌های بورسی است که به بررسی تاثیر تغییرات در متغیرهای ورودی بر نتایج یک مدل می‌پردازد. این فرآیند به تحلیلگران کمک می‌کند تا عوامل مهم و حساس که بیشترین تاثیر را بر خروجی مدل دارند شناسایی کرده و از این طریق تصمیمات بهتری در خصوص مدیریت ریسک و تخصیص منابع اتخاذ کنند. تحلیل حساسیت در زمینه‌های مختلفی مانند ارزیابی ریسک مالی، مهندسی، بهداشت و محیط زیست کاربرد دارد و ابزاری ارزشمند برای پیش‌بینی نتایج احتمالی و کاهش عدم قطعیت‌ها محسوب می‌شود.

تحلیل حساسیت چیست

به میزان تغییرات سود یک شرکت نسبت به یک عامل تاثیرگذار در آن، تحلیل حساسیت (Sensitivity Analysis) گفته می‌شود. تحلیل حساسیت یک تکنیک کمی است که برای ارزیابی تاثیر تغییرات در متغیرهای ورودی بر نتایج یا خروجی‌های یک مدل استفاده می‌شود. حساسیت به میزان و نحوه واکنش یک سیستم معاملاتی یا مدل به تغییرات در ورودی‌ها یا شرایط اطلاق می‌شود. به عبارت دیگر، حساسیت نشان می‌دهد که تغییرات در ورودی‌ها چگونه می‌توانند بر خروجی یا نتایج مدل تاثیر بگذارند. این مفهوم به تحلیلگران کمک می‌کند تا درک بهتری از پایداری و ثبات سیستم‌ها به دست آورند و پیش‌بینی کنند که کدام متغیرها تاثیر بیشتری بر نتایج دارند.

حساسیت مثبت

به عنوان مثال اگر قیمت محصول در یک صنعت رشد کند و بهای تمام شده آن ثابت باقی بماند، سودآوری شرکت‌های فعال در آن صنعت افزایش خواهند یافت. اما باید توجه داشت که این افزایش سود متناسب با حساسیت آن شرکت نسبت به محصول مورد نظر است. بنابراین سود شرکتی که در آن صنعت درصد حساسیت بیشتری نسبت به آن محصول داشته باشد بیشتر تغییر می‌کند.

به عبارتی به ازای تغییر یکسان در قیمت محصول نهایی، شرکتی که حساسیت بالاتری داشته باشد تغییرات سود بیشتری دارد بنابراین سود آن سریع‌تر تغییر خواهد کرد و احتمال می‌رود قیمت آن سهم در بورس بیشتر رشد کند. همچنین برعکس این موضوع نیز صدق می‌کند. یعنی در کاهش قیمت آن کامودیتی (در علم اقتصاد کامودیتی به عنوان کالای اولیه و ملموسی شناخته می‌شود که قابلیت خرید و فروش دارد یا با محصولاتی با ارزش مشابه مبادله می‌شود. همچون سایر طبقات دارائیه‌ها دارای ارزش هستند و می‌توانند در بازارهای آزاد معامله شوند)، شرکت‌هایی که درصد حساسیت بالاتری دارند، بیشتر متضرر خواهند شد.

حساسیت منفی

در حساسیت منفی شرکت‌های موجود در یک صنعت از افزایش قیمت یک کامودیتی یا عامل تاثیرگذار متضرر خواهند شد. برای مثال اگر قیمت ماده اولیه در یک صنعت افزایش پیدا کند و قیمت محصول ثابت بماند (گاهی به دلیل دستوری بودن قیمت آن محصول) شرکت‌های فعال در آن صنعت متضرر می‌شوند و به مرور نتیجه آن در قیمت سهام خود را نشان می‌دهد و برعکس.

اگر تحلیلگران تحلیل حساسیت کامودیتی‌های مختلف را روی نمادهای متاثر از آن کامودیتی انجام دهند، همواره یک گام جلوتر از بازار حرکت خواهند کرد. به این صورت که به محض افزایش یا کاهش قیمت یک عامل تاثیرگذار، پیش از نمایان شدن تاثیر آن بر قیمت نمادها، آن را در تحلیل‌های خود اعمال می‌کنند.

در بخش کامودیتی انیگما (انیگما؛ مرجع تحلیل بنیادی بورس ایران <https://enigma.ir>) می‌توان تحلیل حساسیت تمام عوامل تاثیرگذار بر بازار را مشاهده و با تحلیل آن سودهای خوبی را در بورس کسب کرد.

